

Norsk **elbil**forening

Til Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

16. mai. 2018

Vedrørende oppfølging av Stortingets vedtak om maksimalt 50 prosent betaling for elbiler ved bompengepasseringer

Norsk elbilforening viser til vedtak i Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2017 hvor følgende formulering ble vedtatt:

«Det etableres en nasjonal, bindende regel om at nullutslippskjøretøy ikke skal betale mer enn maksimalt 50 prosent av takstene for konvensjonelle kjøretøy når det gjelder bompenger, ferje og parkering.»

Elbilforeningen viser til omtale i Kommuneproposisjonen 2019 punkt 12.2.9 på www.regjeringen.no og omtalen om at departementet jobber med utforming av regelverk for elbilpasseringer i bomsnitt, og ønsker å komme med innspill til hvordan regelverket bør innrettes.

Elbilforeningen mener at:

- Når elbilens andel i et bomsnitt utgjør 25 prosent i takstgruppe 1 i snitt over 12 måneder innføres 25 prosent betaling for elbil. Når elbilens andel i et bomsnitt utgjør 50 prosent i takstgruppe 1 i snitt i over 12 måneder innføres 50 prosent betaling.
- Dette må også gjelde i kommende bomprosjekter, ikke bare eksisterende, jf Kommuneproposisjonen 2019 punkt 12.2.9
- Det må understrekes i regelverket for den nye 50-prosentregelen at det kan innføres maksimalt 50 prosent betaling for elbiler.
- Regelen er en miljørabatt, og må derfor også gjelde på AutoPass og lignende rabattordninger.
- Elektriske varebiler bør gis et lengre fritak fra bompenger enn personbiler.

Norsk elbilpolitikk er en suksess. Norge er verdens første massemarked for elbil, og det kommer av at norske politikere har vedtatt en bred pakke av fordeler for bilister som ønsker å bidra til utslippskutt. Disse virker svært godt, og gjør at vi har klart å få innfaset en teknologi som fortsatt er i stor utvikling inn i markedet. Elbilinsentivene har gjort at mange forbrukere har tatt sjansen på en bilteknologi som de kanskje ellers ikke ville valgt på grunn av rekkevidde, usikkerhet om annenhåndsverdi etc.

Men vi ser at når folk har gått til anskaffelse av elbil, er over 9 av 10 fornøyd med valget, ifølge spørreundersøkelsen *Elbilisten* fra 2017. Vi ville ikke kommet opp i et så høyt salg av elbiler i Norge uten det brede spekteret av insentiver. Og vi vet at bompengefritaket er det aller viktigste av bruksfordelene. I den nevnte *Elbilisten*-undersøkelsen svarer i overkant av 40 prosent at de ikke ville kjøpt elbil uten bompengefritaket. Det betyr at vi potensielt ville

hatt 40 prosent færre elbiler enn i dag. Men det er grunn til å tro at det faktiske tallet ville vært enda høyere, gitt at folk som har skaffet seg elbil er så fornøyde med brukeropplevelsen av bilen og at terskelen for å kjøpe reelt sett er høyere om bompengefritaket ikke hadde vært der.

Elbilens markedsandel er høyest i områder som har bompenger, særlig rundt byene. Så langt i 2018 ligger Oslo øverst med en markedsandel på 48 prosent, fulgt av Hordaland med 41 prosent og Akershus med 35 prosent.¹

I april utgjorde elbilens andel av bompasseringer i Oslo 15,9 prosent², mens tallet for første kvartal i Bergen var 17 prosent, 10 prosent i Trondheim mens det i Stavanger og Sandnes utgjorde 8 prosent. Haugesund, Porsgrunn og Skien hadde 6 prosent hver.³ I Harstadpakken var elbilens andel av alle passeringer 3,6 prosent i første kvartal 2018⁴.

Det høres relativt høyt ut i de store byene, men det er verd å minne om at elbilens andel av den totale bilparken i Norge fortsatt ikke er mer enn rundt 5 prosent. Tallene viser også store lokale forskjeller. Derfor mener Elbilforeningen det er helt avgjørende for at vi skal lykkes at innføring av betaling avhenger av elbilandelen i hver enkelt bomring. Derfor foreslår vi at innføringen skjer gradvis, etter en modell der det innføres 25 prosent betaling når elbilens andel i løpet av 12 måneder overstiger 25 prosent, og at det innføres 50 prosent betaling når elbilens andel overstiger 50 prosent i løpet av 12 måneder. Vi vil understreke at Stortingets vedtak sier maksimalt 50 prosent betaling. Elbilforeningen vil advare mot å innføre 50 prosent fra dag én i nye bomprosjekter, slik Kommuneproposisjonen legger opp til. Salgstallene for elbil viser at det nå er i distriktene elbilsalget øker mest. Forbrukere i de store byene er de som i størst grad har nytt godt av bruksfordelene for elbil over mange år, og vi bør vente med å begrense bompengfordelen til halv pris for resten av landet. Det vil ikke være riktig å «straffe» framtidige elbilister i for eksempel Harstad eller Møre og Romsdal fordi folk i Oslo-området har respondert tidlig på politikernes ønske om at de skal gå over til nullutslippsbil.

Vi har altså fortsatt en lang vei å gå, selv om pilene peker i riktig retning. Erfaringen fra Danmark viser at selv relativt små endringer i insentivpakken kan få store konsekvenser for elbilsalget. Da danske myndigheter valgte å innføre 20 prosent av kjøpsavgiften på elbiler, stoppet elbilsalget helt opp. Når bompengefritaket er så viktig for elbilsalget i byene, mener Elbilforeningen at bompenger for elbiler først bør innføres når vi har et høyt antall passeringer fra elbiler i bomsnittene, og at det tas hensyn til lokale forskjeller i elbilandel.

¹ <https://www.motor.no/artikler/sa-stor-er-elbilandelen-i-storbyene/>

² <https://www.fjellinjen.no/privat/nyhetsarkiv/rekordhoyt-antall-elbilpasseringer-i-april-article1211-966.html>

³ Motor.no 07.05.2018. <https://www.motor.no/artikler/2018/mai/sa-stor-er-elbilandelen-i-storbyene/> Tallene gjelder passeringer i bomringene for lette kjøretøy for første kvartal 2018, med unntak for Kristiansand, hvor tallene gjelder for januar og februar 2018, og Oslo, hvor tallene gjelder kun for april 2018. I de andre større byene er det (foreløpig ikke) bomringer.

⁴ Opplysninger innhentet fra Troms Bompengeselskap AS 08.05.2018, som ikke skiller på kjøretøysgrupper.

Bystyret i Bergen har vedtatt at kommunen ønsker å innføre bompenger for elbiler når andelen overstiger 20 prosent, men fortsette å videreføre fritaket for nullutslippsvarebiler.⁵ Norsk elbilforening mener det er en modell departementet bør vurdere som en nasjonal ordning, men vi mener at 20 prosent er en litt for lav andel for å sikre at vi opprettholder innfasingen av elbiler. Vi mener den modellen vi har foreslått er bedre, og minner om at selv med fullt fritak fra bompenger, var ikke salgstallet for 2018 høyere enn 28 prosent.⁶ Fra 2025 skal dette tallet være 100 prosent. Det kommer ikke av seg selv.

I varebilsegmentet henger vi langt etter i salget. I løpet av de kommende årene har bilprodusentene varslet lansering av stadig flere modeller i flere kategorier, og dermed vil flere kunne bytte ut varebilen til en nullutslippsbil. Avgiftsreglene er innrettet slik at kjøpsfordelene for elbiler i liten grad slår ut for varebiler, og nyttetransport med mange passeringer i bomsnitt har kvantumsrabatt. For å få fart på utskiftingen av varebiler, er et forlenget fritak for bompenger derfor et tiltak som vil slå godt ut.

Elbilforeningen mane til varsomhet med å gå for hardt ut med innføring av bompengebetaling for tidlig, og viser til våre forslag innledningsvis i brevet.

Med vennlig hilsen

Morten Edvardsen
Politisk seniorrådgiver

Christina Bu
Generalsekretær

⁵ Bompengesøknad: Ny bypakke for Bergen, side 11

http://www3.bergen.kommune.no/BKSAK_filer/bksak/0/VEDLEGG/2017250359-6951835.pdf

⁶ Pr 31. mars 2018 <https://elbil.no/elbilstatistikk/>